

MÚLT-JELEN-JÖVŐ EGYESÜLET - A SZENT GYÖRGY-HEGYÉRT

JAVASLATAI

KISAPÁTI TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓJÁHOZ, AZ ABBAN FOGLALT JÖVŐKÉPHEZ ÉS
FEJLESZTÉSI IRÁNYOKHOZ KAPCSOLÓDÓAN

Általános javaslatok, észrevételek

1. A jelenlegi településfejlesztési koncepció alapját képező helyzetfeltárás és helyzetértékelés színvonala messze elmarad a kívánatostól. **A most induló munka vonatkozásában fontos a tervezők felé egyértelműen jelezni a minőségi igényeket, elvárásokat annak érdekében, hogy egy olyan elemzés készülhessen, amely valóban feltárja a jelenlegi problémákat, kihívásokat, hiányokat és rögzíti a megőrzendő értékeket.** A jelenlegi koncepcióban számos olyan tématerület egyáltalán nem is szerepel (vagy csak felületesen érintve), amely egyébként már a készítés időpontjában is aktuális lett volna (pl. vízmegtartás kérdése, klímavédelem, ökológiai változások, zaj - és fényszennyezés kérdése, stb.) - ezek tudatos számbavétele és a tervezők felé történő, elvárásként való jelzése szükséges.

Sem Kisapátira, sem pedig a Szent György-hegy vonatkozásában nem lehetséges érdemi jövőtervezés **egy átfogó ökológiai állapotfelmérés hiányában**: az aktuális állapotra, az elmúlt években megfigyelhető tendenciák értékelésére, a jövőbeni trendek/bebecslések/lehetséges ökológiai forgatókönyvek hegyre történő vonatkoztatására egyaránt szükség lenne ahhoz, hogy képet kapjunk arról, milyen ökológiai folyamatok zajlanak le a hegy vonatkozásában. (Még a legegyszerűbb kérdésre sem tudunk a statisztikák alapján választ kapni: mennyi a ténylegesen művelt szőlőterület, mennyi a papíron szőlőnek minősülő de nem akként művelt, mennyi a műveletlen, mennyi a potenciálisan újratelepíthető szőlőterületek, stb.. aránya).

2. A településterv készítésére vonatkozó hatályos jogszabály szerint 5000 fő alatti települések esetén nem kötelező részletes cselekvési terv készítése. Mindazonáltal javasoljuk, hogy a Kisapáti vonatkozásában szülessen meg a részletes cselekvési terv és - az ésszerűség és költséghatékonyság keretein belül - az ehhez kapcsolódó részletes fejlesztési tervlap is. A részletes cselekvési tervben az önkormányzat rögzíti a 1) a megvalósítandó beavatkozásokat, így a fejlesztési feladatokat és projekteket, valamint a nem fejlesztési jellegű önkormányzati tevékenységeket; 2) a fejlesztési akcióterületeket, azok bemutatásával, lehatárolásával, fejlesztési céljaival és tevékenységeivel; 3) a településfejlesztési akciók megvalósítási kereteit, a finanszírozási lehetőségeket, szervezeti kereteket és kompetenciákat. Ennek hiányában érdemi tervezhetőségről beszélni nem lehetséges.
3. Ugyancsak lehetővé teszi a jelenlegi jogszabály, hogy több önkormányzat társulásban alkossa meg a településterveit. Ez a Szent György-hegy alkotta földrajzi-gazdasági-társadalmi

egység vonatkozásában szakmailag teljes mértékben indokolt lenne (sőt, szakmailag ez lenne az egyetlen valódi megoldás). Tekintettel arra, hogy az érintett 4 település ezt a társulást a jelenlegi tervezés vonatkozásában elmulasztotta, **javasoljuk rögzíteni, hogy a tervezés során a Szent György-hegy többi településével együttműködve, a koncepciók céljait közösen átgondolva, a szabályozást pedig összehangolva működnek együtt és ezt az általuk megbízott tervezőktől is elvárják (nem csak jelképesen, hanem valódi szakmai együttműködés keretei között).** Mindezt tegyék annak érdekében, hogy egy szakmailag átgondolt, a hegy különböző részeinek különböző igényeit, adottságait figyelembe vevő, de egymással összeérő szabályozást fogadjanak el.

Ezen együttműködés keretében javasoljuk rögzíteni azokat a területeket, ahol a jövőben a hegy települései között közös gondolkodás szükséges és ahol közös stratégiák, tervek, szabályozások készítése szükséges. Ilyen területek (nem kizárólagosan):

- Szent György-hegyre és annak településeire vonatkozó helyi klímastratégiák
- Szent György-hegy és annak településeinek vízmegtartására vonatkozó átfogó stratégiája
- Szent György-hegyre vonatkozó gazdaságfejlesztési és - kiemelt témaként - turisztikai stratégia.
- Szent György-hegyre vonatkozó átfogó közlekedésfejlesztési - forgalomcsökkentési / forgalomracionalizáló terv (és szabályozás)
- Egyes kiemelt környezeti minőségekre vonatkozó egységes szabályozás, úgy mint például a fényszennyezés, zajterhelés.

Egyes témákhoz kapcsolódó konkrét javaslatok

1. Falubeli és hegyi zöldfelületek, hőség-és szárazságtűrő közterületek, tájvédelem

Kiemelt elvárásként fogalmazandó meg a **már meglévő zöldterületek és különösen a meglévő fasorok védelme és fenntartható kezelésükre, gondozásukra technikai és szervezési megoldások kialakítása.** Kiszármazva a jelenlegi, közterületként is működő zöldterületek aránya elmarad a jogszabályi előírástól (és várhatóan ezt az arányt a jövőbeni szabályozás tovább növeli majd).

Kiemelt fejlesztésként kezelendő, hogy **a falu központjában** (Temető-Kultúrház-Sportpálya-Játsszótér-Bolt-Buszmegálló körzetében) **egy egybefüggő,** átgondolt, a változó klímának is lehetőség szerint ellenálló egységes, valóban a falu lakosait és az ide érkező látogatók igényeit szolgáló diverz **zöldfelület, zöld folyosó jöjjön létre.** Ezt kiegészítendő, **a falu közlekedési útvonalain fasorok telepítése** javasolt - erre remek példák találhatók itthon és külföldön, hogyan lehetséges ezek telepítése és fenntartása az önkormányzat és a helyi közösség összefogásával.

Indokolt továbbá megvizsgálni, hogy e területeken túl, hol vannak még olyan kisebb-nagyon területek a falun belül, ahol többszintes zöldfelületek telepítésével a helyi klímát pozitívan tudjuk befolyásolni.

Általános célként javasoljuk megfogalmazni, hogy 2040-re egy változatos, a klímaváltozásra tekintettel megtervezett és a fenntartási igényeket is figyelembe vevő árnyas, a helyi közösség által is értékelt és gondozott zöld falukép jöjjön létre.

A külterületek vonatkozásában, elsődlegesen a klíma változása és a jelenlegi szőlő sárgaság okozta helyzet által indukálva **szükséges a Szent György-hegy fenntartható tájhasználatának megvizsgálása. Szakmai párbeszédet szükséges indítani arra vonatkozóan, hogy például mely megoldások, szabályozások szolgálják a Szent György-hegy jövőjét:** besorolások illetve az azokra vonatkozó részletszabályok, a szőlőtelepítési kötelezettség szigorítás/enyhítése, a más növényekre vonatkozó telepítési lehetőségek vizsgálata, az újszerűbb szőlőművelési módok (pl. fákka közös művelés) engedélyezése, elterjedésének támogatása vagy épp tiltása. A most induló felülvizsgálat egyik fontos feladata továbbá véleményünk szerint, hogy a valóságban már beerdősült területeket (amelyek sok esetben papíron még szőlők) erdővé sorolják át. Ez nem csupán az erdőterületek megőrzése/növelése érdekében fontos, de az olyan területek ingatlanfejlesztéseit is megakadályozza, amelyek sokszor már évtizedek óta nem használtak és ahol az esetek döntő többségében szőlő újratelepítése/művelése gazdaságosan (főként a víz hiánya miatt) már amúgy sem lehetséges.

A hegyi, (mezőgazdaságon kívüli) zöldterületek fejlesztésére, kezelésére az ingatlantulajdonosokkal összefogva érdemes lenne közös gondolkodást indítani.

Kiemelten fontosnak tartjuk, hogy a Balaton-felvidéki Nemzeti Park szakembereit bevonva **kerüljön megalkotásra egy olyan növénylista, amely egyrészt a hegy karakteréhez, a kultúrtájhoz illeszkedő, de a jelenlegi és várhatóan a jövőbeni klímának is ellenálló fa/cserje/évelő növények felsorolását** tartalmazza egyfajta iránymutatóként. Amennyiben erre lehetőség van, indokolt lenne jogszabályban is szabályozni, hogy milyen fajokat lehet /nem lehet telepíteni.

2. Épített környezet védelme

Egy, a valóságot tükröző és azt értelmezni képes helyzetelemzéssel **szükséges meghatározni, hogy a hegy és a falu infrastruktúrája, illetve környezete mekkora új beépítést és terhelést képes elviselni és ennek megfelelően kell szabályozni a besorolásokat, a beépíthetőséget.** (fontos, hogy új építés alatt itt azt is érteni kell, hogy a meglévő romos/régóta használaton kívüli ingatlanok felújítása majd használata is hozzátesz a terheléshez, így nem csak a jogilag új építésnek számító fejlesztések vizsgálandók ebből a szempontból).

Minden fejlesztésnél legyen kötelező az ökológiai hatások vizsgálata, így különösen, de nem kizárólagosan:

- vízmegtartás,
- zöldfelületek minősége, fenntarthatósága,
- zajterhelés,
- fényszennyezés.

Javasoljuk a Kalligaro-kutak, régi kőbástyák és régi köves utak helyi védelem alá helyezését.

3. A falu lakóterületeinek fejlesztésére vonatkozó javaslataink

A falu valós (nem a tervezett) lakóterületének térbeli növekedésének szorgalmazása egészen addig nem indokolt, amíg a már betelepült részeken lakatlan épületek, üresen álló telkek találhatóak. Amikor ezek a területek elfogytak (vagy reálisan nem telnek tovább), második ütemben a falu keleti oldalán található (az egykor volt "Káposztás kert" / "Falukert"), már Lf-be sorolt terület fejlesztésének ösztönzése javasolt. A másik, már kijelölt Lf terület, a Nemesgulács felé vezető út mentén, csak ezeket követően legyen fejleszthető.

A jelenlegi szabályozás szerint lakóterület fejlesztésére kiemelt, (az Eger-víz felé eső, keleti oldalon lévő és a Nemesgulács felé vezető út menti), jelenleg Lf2 besorolású területek vonatkozásában az alábbi javaslatot fogalmazzuk meg.

Annak érdekében, hogy egy egységes stílusos falurész alakulhasson ki a jövőben, egy kiemelt, meghatározó helyen a területek vonatkozásában javasoljuk egy Lf3 kategória létrehozását annak érdekében, hogy egységes, autentikus stílusban épülő, valóban lakófunkciójú épületek jölessenek létre és elkerüljük a befektetői spekulációkat úgy, hogy egyébként a most Lf2-be tartozó egyéb településrészek vonatkozásában nem szigorítjuk a meglévő szabályozást.

E területek vonatkozásában pl. a HÉSZ az alábbi szabályozást fogalmazhatná meg (az alábbi felsorolás egy példálódzó javaslat, ennek átgondolása és kibővítése szükséges szakemberekkel együttműködve):

- Tető hajlásszöge: 40 - 45 fok között.
- Tető anyaga: kizárólag cserép, színe kizárólag piros
- Homlokzatok színe: fehér, szürke (csak világos árnyalatok), bézs
- Nyílászárók körül, illetve épület sarkaiban és a földem vonalában fásli kötelező (szélesség 10-14 cm között illetve 25-40 cm között), színe fehér.
- Tetősík fölé kiugró oromfalak kialakítása kötelező, macskalépcsővel vagy oromfal bádогоzással. Macskalépcső anyaga téglá, színe piros
- Bádog színe csatornához és oromfalhoz : antracit vagy fehér
- Spaletta lehetséges színei: zöld, barna, bézs, szürke.
- Előkert: pontosan 5 méter (de valójában mindegy, a lényeg, hogy egységes legyen)

- Térburkolat színe kültéren: szürke, barna vagy bézs.
- Kerítés stílusa meghatározandó.

Miért ez a megoldás szolgálná a falut leginkább? A falu nyer, mert szép, egységes, stílusos falurész alakul ki a település déli kapujában. A beruházó(k) is nyernek, mert az itt vásárlók pont erre érzékenyek, igényük van a szépre, így örülnek egy egységes szabályozásnak, biztosítottnak érzik, hogy nem fog a szokásos magyar káosz stílus kialakulni egy új parcellázáson.

Fontos kiegészítés, hogy a csak befektetési célú és a beépítések elmaradása miatt olyan szigorításokat kell érvényesíteni, miszerint 2 éven belül el kell kezdeni, és rá 2 éven belül be kell fejezni az építkezést.

4. Közlekedés, parkolás és a falu és a hegy megközelítése

Szükség van a **Szent György-hegy és a hegy települései vonatkozásában egységesen átgondolni a hegyen való és a falvak közötti közlekedést** (erre vonatkozóan, az általános javaslatok között fogalmaztunk meg egy Szent György-hegyre vonatkozó átfogó közlekedésfejlesztési - forgalomcsökkentési / forgalomracionizáló terv és szabályozás elkészítését.)

Javasoljuk, hogy a **hegyi területek vonatkozásában elsődleges szempont legyen az átmenő forgalom minimalizálása és a napi látogatók hegy lábánál történő parkoltatása, a falvakon átmenő forgalom vonatkozásában pedig a biztonságot garantáló intézkedések bevezetése és érvényesítése, a parkolási káosz lehetőségek szerinti felszámolása és általában véve pedig a gyalogos és kerékpáros közlekedési módok számára optimális feltételek biztosítása.**

Mindezeket megvalósítandó néhány konkrét javaslat a teljesség igénye nélkül:

- Sebességcsökkentő műszaki megoldások alkalmazása
- Megállni tilos zónák kijelölése ott, ahol a parkolás akadályozza a közlekedést
- Egyirányú utak, utcák kijelölésének vizsgálata a hegyen és a faluban (körökben gondolkodva)
- Behajtási tiltások, korlátozások egyes hegyi utakra
- Nem a hegyi utak burkolására kell költeni, hanem a burkolatlan felületeket előnyben részesíteni és inkább azok jó minőségben történő megtartására áldozni
- Parkolók kialakítása a hegy lábánál és a falu szolgáltatói zónájában (a forgalmas attrakciók, szolgáltatók helyszíneihez igazodva)
- A parkolóknak - különösen a falun belüli parkolók esetében - a parkolóhelyek kialakítását fasorokkal és zöldfelületekkel együtt kell megtervezni (a jelenlegi előírás 1 fa/5 autó - ez messze elmarad a valós igényektől, ennél sokkal sűrűbb zöldítést kell a parkolókhöz társítani)

- Mindenfajta útépités a zöldítéssel, azaz ültetéssel és a növényzet gondozási tervével együtt legyen tervezve és megvalósítva
- Kiemelt szempont legyen a települések között együttműködésben a hegy körbejárhatóságának biztosítása, különösen az északi oldali (Kisapáti - Tapolca – Hegymagas közötti) utak megőrzése, használható állapotban tartása.

A hatályos koncepcióban szerepel, miszerint cél lenne a **Hegymagas-Kisapáti közötti önkormányzati út állami kezelésbe adása. Javasoljuk ennek törlését** a jövőbeni koncepcióból. Az út kulcsfontosságú szerepet játszik a hegy forgalomcsökkentésében. Már az elmúlt pár évben is olyan mértékben megnőtt az itt áthaladó átmenő forgalom, amely biztonsági szempontból és környezetszennyezési szempontból is káros és hosszabb távon egyértelműen a hegy lába menti területek értékcsökkenését is maga után vonja. Amennyiben az út kikerül a két önkormányzat kezeléséből, így még kevesebb befolyásuk lehet arra vonatkozóan, hogy milyen forgalom csökkentő intézkedéseket tudnak a jövőben bevezetni. Középtávú fejlesztésként javasoljuk az útszakasz forgalomcsökkentését szolgáló valós megoldások bevezetését (akár sorompóval, rendszámfelismerő rendszerrel), mivel sem a súlykorlátozást, sem pedig a sebességet korlátozó tábla nem ér el semmilyen hatást. Az útszakasz vonatkozásában a hegyi települések lakosai, az itt dolgozók és az ide látogatók legyenek az elsődleges használók. A jelenlegi tervekben már szerepel az **útvonal két oldalán vezetett fasor vonalvezetése** - ezt mindenképp indokolt megtartani és a - faluközpont zöldterület-fejlesztéséhez hasonlóan - kiemelt fejlesztési projektként megnevezni, amelyet középtávon Hegymagassal és akár helyi közösségi összefogással együtt meg is lehet valósítani. Egy ilyen fasor - túl annak nyilvánvaló ökológiai értékén - egy tájformáló attrakciója is lehet a hegynek hosszútávon.

Különösen fontos lesz a közeljövőben a **Kaán Károly Turistaházhoz és a közeljövőben megújuló bazaltorgona lépcsősorhoz felvezető út forgalomkorlátozása, valós fizikai megoldásokkal** (sorompó, nem csak tábla). A cél egyértelműen az, hogy aki Kisapátin keresztül szeretné meglátogatni e két attrakciót, az a faluközpontban vagy a hegy lábánál kijelölt parkolóban tegye le a járművet (vagy tudja elhelyezni biztonságosan a kerékpárját) és gyalogosan közelítse meg a hegyoldalt.

Mindenképp javasoljuk a **térségi kerékpárút- és gyalogos kapcsolatok kijelölését** (és fejlesztési prioritásként való rögzítését):

- o Tapolca felé,
- o Nemesgulács felé, a vasúti megállóhoz,
- o Hegymagas felé - a két falut összekötő út szerepét a fentiek szerint átgondolva.
- o Gyulakeszi felé

A cél egy olyan hálózat kialakítása kell, hogy legyen, amely könnyíti és ösztönzi a hegy és a falvak tömegközlekedéssel és kerékpárral való megközelítését.

5. Zajterhelés szabályozása

A jelenlegi helyzetértékelésben a zajterheléssel kapcsolatban semmilyen probléma nem került feltárára, viszont az elmúlt években ez a helyzet nagy mértékben megváltozott, így ennek és az erre vonatkozó intézkedési, szabályozási igényeket mindenképp megvizsgálni majd rögzíteni szükséges.

Javasoljuk, hogy Kisapáti (a többi hegyi településsel összehangolva) külön **rendeletben is szabályozza a kül- és belterületek zajterhelésére vonatkozó szabályokat**, amelyekkel kapcsolatban az alábbi javaslatokat fogalmazzuk meg (a teljesség igénye nélkül):

- Legyen meghatározva egy legkésőbbi időpont, amíg zajos rendezvényeket lehet rendezni (22 óra) - csak kivételes esetben, külön engedély kérése mellett lehessen ettől eltérni. Megvizsgálandó továbbá, hogy lehetséges-e a zajos rendezvények éves/időszakos számának korlátozása (tehát mennyi engedélyt lehet erre kiadni összesen) - más településeken ez egy jól bevált módszer (pl. adott hónapban X alkalommal lehet).
- Zajterhelés keretében riasztók használatának szabályozása (sokszor előfordul, hogy órákig/napokig szól a riasztó, miközben távfelügyelet nincsen, tehát a riasztó nem tölt be érdemi funkciót, a tulajdonos nem él itt, nem elérhető)
- A szőlő védelmét szolgáló, hanghatáson működő eszközök használatának szabályozása (hangágyú, vércsehangot imitáló riasztók) és alternatív módszerek vizsgálata (ajánlása vagy akár kötelezővé tétele). Védőzónák kijelölése használatuk esetén.

6. Fényszennyezés és a csillagos égbolt védelme

Javasoljuk **külön védendő értéként és az egyes szabályozásokban által érvényre juttatni a fényszennyezés csökkentésének igényét és ezáltal a csillagos égbolt védelmét**. A Szent György-hegy adottságai ehhez kiválóak és turisztikai szempontból ebben komoly potenciál rejlik.

Ehhez kapcsolódóan javasoljuk megfontolni és a helyi szabályozásba beépíteni az alábbi, kifejezetten önkormányzatok számára készült ajánlásokat:

https://termeszetvedelem.hu/fenyszennyezessel_vilagosan/

Többek között a helyi szabályozásban meg kell határozni, milyen típusú és irányítású fényforrások alkalmazhatók magánterületeken, közterületeken, vendéglátóhelyeken. Korlátozni kell a nem indokolt, túlzott díszvilágítást és fényfüzerek használatát.

7. Átgondolt tűzvédelem

Átfogó tűzvédelmi terv készítése a hegyre és a településre. Jelenleg - a tűzoltóság visszajelzése alapján - több út nem járható tűzoltóautó számára és ez a legnagyobb veszélyforrás egy esetleges káreseménynél.

A tűzvédelmi terv térképén megjelölt **útvonalak rendszeres karbantartása prioritást** kell, hogy élvezzen (áglevágás, hordaléktól megtisztítás, útban lévő kapuk és kerítések kötelező elbonttatása, áthelyeztetése, tűzcsapok, nagyobb ciszternák tűzvédelmi térképen feltüntetése). Ezen túlmenően javasolt egy tűzvédelmi önkénteslánc létrehozása.

8. Vendéglátás, vendégfogadás zaj és terhelés szabályozása

A vendéglátóhelyek engedélyezésénél a megközelíthetőség, a forgalomterhelés, általában a környezeti terhelés és a szomszédos területek funkciója, használóinak érdeke egyaránt szempont legyen. Nem megfelelő megközelítés vagy túlzott környezeti terhelés esetén az engedélyezés, illetve a vendéglátóhely fenntartásának feltételeit felül kell vizsgálni.

Az érvényes engedélyükön túlmutató tevékenységet végző vendéglátóhelyek esetében az engedélyeket felül kell vizsgálni a valós tevékenységükhöz képest (pl. papíron borkimérésként működő helyen nagyobb, akár zenés-táncos rendezvények, esküvők szervezése).

A zaj- és fényszennyezés csökkentése külön szabályozási célként jelenjen meg mind a hegyen, mind a faluban lévő szolgáltatók esetében is. Számos szolgáltató nem kéri meg a zajterhelésre vonatkozó eseti/állandó engedélyeket (és végezteti el a szükséges méréseket), pedig tevékenysége ezt indokolná. A hegy nyugalma közös érdekünk.

A borturizmuson kívül eső, a kultúrtájba nem illő, illetve azt nem gazdagító vendéglátóhelyek létrehozását, azok betelepülésének ösztönzését nem javasoljuk.

A magánrendezvények tartása x fő felett legyen bejelentés köteles, y fő felett engedélyköteles.

A tűzvédelmi szempontok érvényesítése is egyre fontosabb a szolgáltatók vonatkozásában is: rendezvények esetén legyenek "kijelölt dohányzó helyek" olyan helyen, ami nem kaphat lángra. Esetleg porral oltó telepítése kötelező jelleggel a dohányzó hely mellett. Átgondolt tűzvédelmi szabályzat megkövetelése a szolgáltatók részéről.

9. Helyi gazdaság, turizmus

A turizmus fejlesztése vonatkozásban egyértelműen a **slow/öko/aktív turizmus** fogalmazható meg a **Szent György-hegy számára kívánatos szegmensként**. A cél

elsődlegesen a turistáknak nem a mennyiségi növelése, hanem egyrészt a több időt itt töltő, több szolgáltatást igénybe vevő turisták, másrészt pedig hegy természeti és kulturális értékeit tisztelő, azokra kíváncsi, azokat nem kihasználó napi látogatók idevonzása és szezonálisan jobb eloszlásának elősegítése.

A Szent György-hegy mint brand jelenleg csak a borászatok alkotta arculatokon keresztül jelenik meg - ha egyáltalán megjelenik. Mind a turisztikai pozicionálás, az egységesebb marketing, mind pedig a helyi termelők, szolgáltatók számára segítheti a piacra lépést, a piaci pozicionálást, ha egy **erős, egységes vizuális megjelenéssel és kapcsolódó minőségekkel rendelkező Szent György-hegy brand (arculat és mögöttes koncepció) rendelkezésre áll**. Éppen ezért javasoljuk, hogy a hegy települései a Balaton-felvidéki Nemzeti Parkkal és a hegy civil és gazdasági szereplőivel együttműködésben alakítsanak ki és fogadjanak el egy egységes Szent György-hegyi arculatot, márkatartalmat.

Az egységes arculat nem csak a turisztikai marketingben jelenjen meg, hanem a - többek között- a hegyen, a falvakban kihelyezett irányjelzők, tájékoztató táblák, térképek egységességében is. Amennyiben rendelkezésre áll egy elfogadott vizuális identitás, a következő 5 évben a szolgáltatók által kihelyezett táblák fokozatos lecserélésével **egységesíthető lehet a hegy megjelenése**, megszüntethetők lehetnek az utak mentén egyre szaporodó eklektikus táblaerdők.

Részben a Szent György-hegyi brandépítéshez kapcsolódik a **helyi termelők, kézművesek tudatos támogatása**. A Szent György-hegy identitásának meghatározó része a helyben készült élelmiszerek, termékek köre (kiemelten természetesen a bor, de egyáltalán nem kizárólagosan), ezt az önkormányzatok részéről tudatosan támogatni, bemutatni, megmaradásukat elősegíteni szükséges.

Kisapáti és a Szent György-hegy vonatkozásában komoly **kitörési lehetőség lenne az ezüstgazdaságra való rácsatlakozás**. Mit jelent ez? A balatoni régió az ország leggyorsabban öregedő régiója - ami visszavezethető egyrészt arra, hogy sokan idősebb korukra ezt választják új otthonuknak. Komoly hiány van olyan időseket vonzó, szolgáltatásokkal támogatott életvitelt lehetővé tevő idősok otthonából, amelyek a nem a klasszikus, jellemzően szociális alapokon működnek. A falu fejlesztésére kijelölt területei tökéletesen alkalmasak lehetnek arra, hogy a megfelelő befektetőket idevonozva, egy esztétikus, modern, kisebb épületek sorából álló olyan "lakópark" jöhessen létre, amely kifejezetten vonzó a térségbe ideköltözni vágyó, vagy már itt élő, de közösségbe vágyó idősebb generációk számára. Egy ilyen fejlesztés olyan alapokat tudna adni a falu gazdaságának, amely részben független a mezőgazdaság és a turizmus változásaitól, válságaitól, munkahelyeket teremt és új élettel is megtölti a falut.

10. A lakosság elöregedésére reagáló önkormányzat

Függetlenül a beköltözők számától, egyre nagyobb arányban lesz a faluban az idős lakosok aránya. Az önkormányzatnak a következő 10-15 évben e vonatkozásban olyan kihívásokkal kell szembenéznie, amelyekre eddig a várható mértékben nem volt példa. Már van egy-két olyan település hazánkban, amely aktívan elkezdett foglalkozni azzal, hogy **hogyan tudja a település működését, mindennapjait "idősbaráttá" tenni** és erre remek nemzetközi jó gyakorlatok is vannak. Javasoljuk, hogy Kisapáti már a településfejlesztési koncepció szintjén is kezdjen el ezzel a problémával és az ebben rejlő lehetőségekkel foglalkozni. Fontos továbbá, hogy holisztikus megközelítéssel tegye ezt, nem csak a szociális vonatkozásokat vizsgálja, hanem azt is, hogyan tudja élhetőbbé tenni ezek által a falut a már mostani lakosok számára és vonzóvá az esetlegesen ide települőkhöz számára.

Kisapáti, 2026. augusztus 23.

Múlt-Jelen-Jövő Egyesület - a Szent György-hegyért